

Verklarende woordenlijst van boekhoudkundige begrippen

Sjef Willockx

Inhoud

Inleiding.....	2
Woordenlijst	3
Schema van Baten en Lasten.....	16
Deelnemingen, Dochtermaatschappijen en Groepsmaatschappijen	16
Index van gebruikte Engelse termen	17

Dit artikel maakt deel uit van een serie over de managementrapportage voor het MKB, geschreven voor directies en management. De hele serie is te vinden op www.sjefwillockx.nl.

Inleiding

Deze verklarende woordenlijst is met name bedoeld voor directies en management in het MKB. Enerzijds zullen zij binnen een wat kleinere organisatie eerder rechtstreeks contact hebben met medewerkers van de boekhouding; dit maakt het voor hen belangrijk om de taal van de boekhouder te begrijpen. Anderzijds komen ook in het MKB steeds vaker groepsconstructies voor; daarom is ook aandacht gegeven aan aspecten als Groepsmaatschappijen en de geconsolideerde jaarrekening.

Kenmerkend voor een verklarende woordenlijst is, dat de geboden omschrijvingen vooral *kort* zijn – waardoor ze geen recht kunnen doen aan alle mogelijke bijzonderheden. Over vrijwel ieder item in deze lijst valt veel meer te zeggen dan hier gebeurt.

Overal is uitgegaan van Nederlandse gewoonten, wet- en regelgeving. Aan de bijzondere positie van beleggingsinstellingen, banken en verzekeringsmaatschappijen is voorbijgegaan.

Samenstellingen, zoals “Directe kosten” of “Geconsolideerde jaarrekening,” zijn opgenomen onder het eerste lid.

Elders in de lijst verklaarde termen zijn onderstreept.

Engelse termen/Engelse vertalingen

Engelse termen zijn op het terrein van boekhouding en jaarverslaggeving heel gangbaar geworden. Voor sommige termen worden de Nederlandse woorden zelfs nagenoeg niet meer gebruikt. Toch valt het nog niet mee om voor iedere Nederlandse uitdrukking in het vakgebied een goed Engels equivalent te vinden. Dit komt omdat men op bepaalde deelgebieden in de Engelstalige wereld de zaken op een andere manier benadert. Voorbeelden zijn de indeling van kosten en opbrengsten, en een aantal typische boekhoudtermen zoals dagboeken en journaalposten. In onderstaande Woordenlijst is van veel termen ook een Engelse vertaling gegeven, maar alleen daar waar dat zonder aanvullende uitleg kan.

Aan het eind zijn enkele verduidelijkende overzichten opgenomen: over Baten en Lasten, en over Deelnemingen, Dochtermaatschappijen en Groepsmaatschappijen. Tot slot is er nog een index van de gebruikte Engelse vertalingen.

Woordenlijst

Waar mogelijk is van ieder besproken begrip ook een Engelse vertaling gegeven (in cursief). In een aantal gevallen wordt een begrip alleen met een Engelse term aangeduid, zoals bijv. Activity Based Costing of Goodwill; dan is de vertaling gelijk aan het begrip.

Aandeel van derden <i>Third party share</i>	Dat deel van het <u>Resultaat</u> resp. het <u>Eigen Vermogen</u> van een <u>Groep</u> dat toekomt aan minderheidsaandeelhouders. (Deze post komt dus alleen voor op een geconsolideerde <u>Resultatenrekening</u> resp. <u>Balans</u> .)
Aandeelhouder <i>Shareholder</i>	Verschaffer van een deel van het <u>Risicodragend Vermogen</u> van een NV of BV. De beloning die de aandeelhouder daarvoor ontvangt is het <u>Dividend</u> .
Accountant <i>Auditor (Accountant)</i> ¹	Onafhankelijk deskundige die de <u>Jaarrekening</u> van een <u>Onderneming</u> of instelling controleert. De positie van de accountant is bij wet geregeld.
Accountantsverklaring <i>Audit report</i>	Verklaring van een controlerend <u>Accountant</u> omtrent de betrouwbaarheid ("getrouwheid") van de gecontroleerde <u>Jaarrekening</u> . Ieder bedrijf dat voldoet aan bepaalde groottecriteria is wettelijk verplicht om de jaarrekening door een accountant te laten controleren.
Acid test <i>Acid test</i>	Zie <u>Quick ratio</u> .
Actief/Activa <i>Asset/Assets</i>	Bezit/bezittingen. De activa vormen de linkerzijde (<u>Debetzijde</u> , of <u>Actiefzijde</u>) van de <u>Balans</u> . Ze kunnen bestaan uit <u>Vaste activa</u> en <u>Vlottende activa</u> . Als we kortweg spreken over "een actief" bedoelen we meestal een materieel vast actief, zoals een gebouw of een machine (→ <u>Materiële Vaste Activa</u>).
Activity based costing (ABC) <i>Activity based costing</i>	Methode om de <u>Indirecte kosten</u> toe te rekenen aan producten of diensten, via activiteiten. Eerst worden de kosten bepaald van een activiteit, bijv. het aanmaken van een verkooporder, of het omstellen van een machine. Daarna worden deze kosten toegerekend aan de producten of diensten waarvoor de activiteiten zijn uitgevoerd. De methode is informatief, maar kost veel tijd.
Actuele waarde <i>Current value</i>	De actuele waarde van een bezitting is een soort "dagwaarde." Afhankelijk van de omstandigheden kan de actuele waarde de vervangingswaarde, bedrijfswaarde, marktwaarde of opbrengstwaarde zijn. In de meeste gevallen toont een balans geen actuele waarden, maar boekwaarden (→ <u>Boekwaarde</u>). Wanneer gebruik is gemaakt van actuele waarden, dan moet dit in de toelichting op de balans worden vermeld. ²
Afschrijving <i>Depreciation</i> <i>Amortization</i> ³	Administratieve vastlegging (in de <u>Boekhouding</u>) van een waardevermindering van een <u>Actief</u> . (Zie ook het aparte artikel over Afschrijvingen, op www.sjefwillockx.nl .)
Agio <i>Agio, Premium</i>	Een positief verschil ⁴ tussen de uitgifteprijs van aandelen en hun nominale waarde. Zie ook <u>Agioreserve</u> .
Agioreserve <i>Premium reserve</i>	Bij de uitgifte van aandelen boven pari (boven hun nominale waarde) wordt het meerdere (= <u>Agio</u>) geboekt in de agioreserve. Omdat de agioreserve uit dezelfde bron komt als het geplaatste <u>Kapitaal</u> , hoort het evenals dat laatste bij het <u>Eigen Vermogen</u> .

¹ Het woord *Accountant* wordt in het Engels voornamelijk gebruikt om boekhouders mee aan te duiden, maar soms ook een accountant. *Auditor* is altijd een accountant.

² Het gebruik van actuele waarden is ongewoon, en een heel specialistisch terrein. Overigens mogen niet alle vermogens-elementen op actuele waarde worden gewaardeerd: zie het Besluit Actuele Waarde.

³ Amortization duidt afschrijvingen op immateriële vaste activa aan, depreciation alle andere vormen van afschrijving.

⁴ Een negatief verschil wordt disagio genoemd.

Algemene reserve <i>General reserve</i>	Dat deel van het <u>Eigen Vermogen</u> dat over de jaren is toegevoegd uit het <u>Netto-resultaat</u> , na aftrek van betaald of gereserveerd <u>Dividend</u> , en dat niet voor andere doelen is gereserveerd. Zie ook: <u>Reserve</u> .
Anticipatieposten <i>Accrued expenses/accrued revenue</i>	Nog te betalen of nog te ontvangen bedragen, anders dan gewone <u>Crediteuren</u> resp. <u>Debiteuren</u> . ⁵ Nog te betalen bedragen zijn schulden, en staan dus <u>Credit</u> op de Balans. Nog te ontvangen bedragen zijn vorderingen, en staan dus <u>Debet</u> op de balans. Zie ook: <u>Transitoria</u> , en <u>Uitstelposten</u> .
Badwill <i>Badwill</i>	Badwill ontstaat wanneer men bijv. een <u>Onderneming</u> overneemt voor een lager aankoopbedrag dan de balanswaarde volgens <u>Boekwaarde</u> . Badwill is op te vatten als een <u>Bijzondere bate</u> , en kan dientengevolge direct aan het jaarresultaat worden toegevoegd. Men kan er echter ook voor kiezen om de badwill rechtstreeks aan het <u>Eigen Vermogen</u> toe te voegen, als een <u>Reserve</u> voor het dekken van eventuele toekomstige verliezen (als er toch nog "lijken uit de kast komen"). Zie ook <u>Goodwill</u> .
Balans <i>Balance sheet</i>	Staat van bezittingen (<u>Activa</u>) en schulden (<u>Passiva</u>). Meestal toont men de bezittingen en schulden in twee kolommen; in dat geval staan de bezittingen links (" <u>Debet</u> "), en de schulden rechts (" <u>Credit</u> "). Het saldo van bezittingen en schulden is het <u>Eigen Vermogen</u> ; dit staat eveneens credit op de balans. Een balans is altijd een momentopname; de datum waarop deze momentopname betrekking heeft, moet vermeld worden (Balans per)
Bankboek	<u>Dagboek</u> met alle mutaties van één bankrekening.
Baten <i>Income</i>	Alle voordelen, hoe dan ook opgekomen. De baten bestaan uit de gewone baten, en de buitengewone baten (→ <u>Buitengewone baten en lasten</u> .) De gewone baten bestaan uit de <u>Omzet</u> , de <u>Overige Bedrijfsopbrengsten</u> , en de <u>Financiële baten</u> . Zie ook: <u>Lasten</u> , en het schema op pagina 16 hieronder.
Bedrijfskosten <i>Operating expenses</i> ⁶	Alle <u>Lasten</u> die een <u>Onderneming</u> heeft, met uitzondering van buitengewone lasten (→ <u>Buitengewone baten en lasten</u>), <u>Financiële lasten</u> , en winstbelasting. Zie ook het schema op pagina 16 hieronder.
Bedrijfsopbrengsten <i>Operating income</i>	Alle inkomsten van een bedrijf uit gewone bedrijfsactiviteiten, doorgaans opgedeeld in <u>Omzet</u> en <u>Overige bedrijfsopbrengsten</u> . Zie ook het schema op pagina 16 hieronder.
Bedrijfsresultaat <i>Operating result</i>	Het saldo van de <u>Resultatenrekening</u> vóór: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Financiële baten en lasten</u>, ▪ <u>Buitengewone baten en lasten</u>, ▪ en winstbelasting. Zie ook het schema op pagina 16 hieronder.
Begroting <i>Budget</i>	Een staat van verwachte <u>Baten</u> en <u>Lasten</u> . Zie ook: <u>Faseren</u> .
Bijdrage <i>Contribution</i>	Zie: <u>Contributiemarge</u>
Bijdrage-analyse <i>Contribution analysis</i>	Een resultatenoverzicht waarin per product(groep) een saldo wordt getoond van <u>Netto omzet</u> -/- <u>Directe kosten</u> . Dit saldo wordt de <u>Contributiemarge</u> van het product of de productgroep genoemd. (Zie het artikel over de Managementrapportage, ook op www.sjefwillockx.nl .)

⁵ Als er een factuur is voor een nog te betalen bedrag, dan zal deze factuur geboekt worden op de rekening Crediteuren. Op de rekening Nog te betalen bedragen staan dus alleen posten waarvoor (nog) geen factuur is ontvangen. Omgekeerd staan op de rekening Nog te ontvangen bedragen alleen posten waarvoor (nog) geen factuur is verstuurd.

⁶ In het Engels gebruikt men de term *Cost* veelal voor eenmalige kosten, en *Expenses* voor terugkerende kosten.

Boekhouden <i>Accounting, Book-keeping</i>	Het registreren van financiële mutaties in een geordend systeem (de <u>Boekhouding</u>). De verplichting tot boekhouden is geregeld in het Burgerlijk Wetboek, boek 3, titel 1, artikel 15i, lid 1: “Eenieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles betreffende zijn bedrijf of beroep, naar de eisen van dat bedrijf of beroep, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.”
Boekhouding <i>Accounting system, Bookkeeping system</i>	Een geordend administratief systeem voor het bijhouden van financiële mutaties, doorgaans bestaande uit een <u>Grootboek</u> met subboeken (→ <u>Subboek</u>) zoals <u>Debiteurenboek</u> en <u>Crediteurenboek</u> . (De term “boek” is eigenlijk verouderd: in de praktijk gaat het tegenwoordig om computerbestanden.)
Boekjaar <i>Financial year</i>	Het tijdvak van twaalf maanden dat door de onderneming wordt gebruikt om de jaarwinst te bepalen. De hoofdregel is, dat het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar. Op grond van artikel 3.66, lid 1 van de Wet Inkomstenbelasting 2001, kan ook een ander boekjaar worden gehanteerd: “Indien de aard van de onderneming dit rechtvaardigt, mag de winst worden bepaald over een niet met het kalenderjaar samenvallend boekjaar. In dat geval treedt het boekjaar in de plaats van het kalenderjaar.” Voor de <u>Geconsolideerde jaarrekening</u> van een <u>Groep</u> is het een vereiste, dat de boekjaren van alle groepsleden gelijk zijn.
Boekwaarde <i>Book value</i>	De waarde van een bezitting of schuld, zoals opgenomen in de <u>Boekhouding</u> , en bepaald volgens expliciet benoemde <u>Waarderingsgrondslagen</u> . Deze grondslagen moeten in de toelichting op de <u>Jaarrekening</u> worden vermeld. Zie ook: <u>Actuele waarde</u> .
Boekwinst <i>Book profit</i>	Gerealiseerde winst bij het te gelde maken van een <u>Actief</u> , ten opzichte van de <u>Boekwaarde</u> . Dit komt het vaakst voor bij de verkoop van (afgeschreven) <u>Materiele Vaste Activa</u> : zie ook het artikel over <u>Afschrijvingen</u> , op www.sjefwillockx.nl .
Brutomarge <i>Gross margin</i>	Het saldo van <u>Omzet</u> en <u>Inkopen</u> , dus vóór toerekening van de overige <u>Directe Kosten</u> . (De <u>Marge</u> na toerekening van alle directe kosten is de <u>Contributionmarge</u>). Het begrip brutomarge wordt vooral gebruikt binnen de handelsonderneming.
Budget <i>Budget</i>	Zie: <u>Begroting</u> .
Buitengewone baten en lasten <i>Extraordinary income and expenses</i>	<u>Baten</u> resp. <u>Lasten</u> die los staan van de normale bedrijfsactiviteiten. Ze worden in de <u>Resultatenrekening</u> afzonderlijk getoond omwille van een betere vergelijkbaarheid met de cijfers van andere boekjaren. ⁷
Cashflow <i>Cash flow</i>	Zie: <u>Kasstroom</u> .
Consolideren <i>Consolidate</i>	Het samenvoegen van de cijfers van de bedrijven van een <u>Groep</u> , alsof het de cijfers van één <u>Onderneming</u> zijn. Dit betekent o.a. dat de omzetten tussen groepsbedrijven (→ <u>Groepsmaatschappij</u>) worden geëlimineerd, en dat onderlinge vorderingen en schulden tegen elkaar worden weggestreept. Als de verschillende groepsmaatschappijen niet allemaal 100% deelnemingen zijn, dan blijft er ook een <u>Aandeel van derden</u> over: zie aldaar. Zie ook <u>Groepsjaarrekening</u> , en het artikel over Consolideren op www.sjefwillockx.nl .
Constante kosten	Zie: <u>Vaste kosten</u> .

⁷ Er zit vaak een groot verschil tussen wat een ondernemer “buitengewoon” vindt, en wat de accountant bereid is in de jaarrekening als buitengewone bate of last te tonen. Het faillissement van een belangrijke opdrachtgever bijvoorbeeld is een normaal bedrijfsrisico. De gevolgen van een grote brand in het eigen magazijn daarentegen kunnen wel kwalificeren als buitengewoon.

Contanten, Contant geld	Baar geld: bankpapier/munten. Ook genoemd: chartaal geld (i.t.t. giraal geld). Zie ook: <u>Liquide middelen</u> .
Contributiemarge <i>Contribution margin</i>	Hetgeen resteert van de verkoopopbrengst van een product na aftrek van de <u>Directe kosten</u> . Anders gezegd: de bijdrage die een verkoop levert aan het dekken van de <u>Indirecte kosten</u> , en aan het <u>Bedrijfsresultaat</u> . Een overzicht van contributiemarges per product wordt een <u>Bijdrage-analyse</u> genoemd. (Contributiemarge is een begrip uit de sfeer van de <u>Management accounting</u> , i.t.t. <u>Financial accounting</u> . Zie ook het artikel over de Managementrapportage, op www.sjefwillockx.nl .)
Credit <i>Credit</i>	Uit het Latijn: hij/zij vertrouwt toe, leent uit (aan mij). Boekhouderstaal voor "rechts." Zie ook: <u>Debet</u> .
Crediteuren <i>Creditors</i>	Schuldeisers: personen of bedrijven aan wie men geld schuldig is. De term wordt echter voornl. gebruikt voor leveranciers; in dat geval spreekt men ook wel van handelscrediteuren.
Crediteurenboek	<u>Subboek</u> : specificatie (per crediteur) van de <u>Grootboekrekening Crediteuren</u> .
Current ratio <i>Current ratio</i>	Zie: <u>Liquiditeit</u> .
Dagboek <i>Journal</i>	In de <u>Boekhouding</u> : een verzameling van financiële mutaties welke geboekt worden met eenzelfde type <u>Journaalpost</u> . Voorbeelden zijn het <u>Verkoopboek</u> , <u>Inkoopboek</u> en <u>Bankboek</u> . Daarnaast is er nog een dagboek voor de overige journaalposten: het <u>Memoriaal</u> . (De term "boek" is eigenlijk verouderd: in de praktijk gaat het tegenwoordig om computerbestanden.) Zie ook het verwante begrip <u>Subboek</u> .
Debet <i>Debit</i>	Uit het Latijn: hij/zij is schuldig (aan mij). Boekhouderstaal voor "links." Zie ook: <u>Credit</u> .
Debiteuren <i>Debtors</i>	Schuldenaars: personen of bedrijven waarvan men geld tegoed heeft. De term wordt echter voornl. gebruikt voor afnemers; in dat geval spreekt men ook wel van handelsdebiteuren.
Debiteurenboek	<u>Subboek</u> : specificatie (per debiteur) van de <u>Grootboekrekening Debiteuren</u> .
Deelneming <i>Participation</i>	Aandeel dat men heeft in het <u>Vermogen</u> van een andere <u>Vennootschap</u> met het oog op de eigen bedrijfsactiviteiten (i.t.t. aandelen die men aanhoudt als belegging.) Zie ook: <u>Dochtermaatschappij</u> , <u>Houdstermaatschappij</u> , <u>Moedermaatschappij</u> , en het overzicht op pagina 16 hieronder.
Directe kosten	Alle <u>Bedrijfskosten</u> die direct samenhangen met één product of dienst, en die daardoor rechtstreeks aan de kostprijs van dat product of die dienst zijn toe te rekenen. (In een handelsbedrijf zondert men de <u>Inkopen</u> gewoonlijk hiervan af als een afzonderlijke categorie.) Tegenhanger van de <u>Indirecte kosten</u> . Zie ook: <u>Kostprijs van de omzet</u> .
Disagio	Zie <u>Agio</u> .
Dividend <i>Dividend</i>	Uitkering aan een <u>Aandeelhouder</u> uit de <u>Nettowinst</u> . Het dividend wordt door de uitbetalende onderneming geboekt ten laste van het <u>Eigen Vermogen</u> . Dividend is voor een aandeelhouder, wat <u>Rente</u> is voor de verschaffer van een lening: een beloning voor het ter beschikking stellen van <u>Vermogen</u> .
Dochtermaatschappij, Dochteronderneming <i>Subsidiary</i>	Een juridisch zelfstandige <u>Onderneming</u> , waarover de zeggenschap wordt uitgeoefend door een andere onderneming: de <u>Moedermaatschappij</u> . In de meeste gevallen berust de macht daartoe bij de moedermaatschappij op grond van het feit dat zij de meerderheid van het <u>Eigen Vermogen</u> van de dochter heeft verschaft. Zie ook het overzicht op pagina 16 hieronder.
Dubbel boekhouden <i>Double-entry book-keeping</i>	De officiële naam voor de gangbare boekhoudmethode, waarbij ieder financieel feit symmetrisch geboekt wordt op twee grootboekrekeningen. Niet te verwarren met "een dubbele boekhouding bijhouden." Zie ook: <u>Journaalpost</u> .

Dubieuze debiteuren <i>Bad debts</i>	<u>Debiteuren</u> waarvan het (heel) onzeker is of ze zullen betalen. Het hiermee samenhangende potentiële <u>Verlies</u> moet d.m.v. een <u>Voorziening</u> op de balanswaarde van de post Debiteuren in mindering worden gebracht.
Eenmansbedrijf	Is iets anders dan een ZZP'er: een eenmansbedrijf kan best 100 man personeel hebben. De term "eenmansbedrijf" betekent, dat de volle eigendom van een bedrijf bij één natuurlijk persoon berust.
Eigen vermogen <i>Equity</i>	Het saldo van alle bezittingen enerzijds, en alle schulden aan derden anderzijds, van een <u>Onderneming</u> . In theorie is dit hetgeen resteert na liquidatie van de onderneming. Men noemt dit het "eigen" vermogen van de onderneming, omdat het door de verschaffers (vennoten, aandeelhouders) in principe voor onbepaalde tijd ter beschikking is gesteld. Het kan door hen niet meer worden opgeëist. Het kan wel worden teruggevraagd, en (onder bepaalde voorwaarden) ook (deels) worden terugbetaald, maar alleen met medewerking van de onderneming. ⁸ Op de <u>Balans</u> staat het eigen vermogen <u>Credit</u> : bij de schulden. Vanuit de onderneming gezien is het eigen vermogen een schuld aan de eigenaar(s). Zie ook: <u>Vermogen</u> , <u>Risicodragend vermogen</u> .
Enkelvoudige balans/resultatenrekening <i>Corporate balance sheet/Pprofit and loss</i>	<u>Balans</u> resp. <u>Resultatenrekening</u> van één <u>Vennootschap</u> (i.t.t. een geconsolideerde groepsbalans/-resultatenrekening.) Zie ook: <u>Consolideren</u> , <u>Groepsjaarrekening</u> .
Extracomptabel	Letterlijk: buiten de <u>Boekhouding</u> om. Is iets anders dan "buiten de boeken om." Een extracomptabel overzicht is een overzicht dat niet (volledig) gebaseerd is op gegevens uit de boekhouding.
Faseren	Verdelen over perioden. Een gefaseerde <u>Begroting</u> is de begroting per periode (meestal een maand of een periode van vier weken). Dit is met name van belang als er in de bedrijfsvoering sprake is van een seizoenspatroon.
Financial accounting <i>Financial accounting</i>	In ruime zin: het bijhouden van de financiële administratie. Indien de term gebruikt wordt als tegenhanger van <u>Management accounting</u> ligt de nadruk op het voldoen aan externe wet- en regelgeving.
Financieel rapport, Financieel verslag	Zie: <u>Jaarverslag</u> .
Financiële baten <i>Financial income</i>	Ontvangen <u>Rente</u> , ontvangen <u>Dividend</u> van niet- <u>Deelnemingen</u> , ⁹ positieve koersen andere waardemutaties van effecten e.d.
Financiële lasten <i>Financial expenses</i>	<u>Financieringskosten</u> , negatieve koers- en andere waardemutaties van effecten e.d.
Financiële vaste activa <i>Financial fixed assets</i>	<u>Vaste activa</u> van financiële aard, zoals <u>Groepsmaatschappijen</u> , andere <u>Deelnemingen</u> , en langlopende vorderingen. (→ <u>Langlopend</u>)
Financieringskosten	De <u>Kosten</u> die een <u>Onderneming</u> maakt voor het aantrekken van <u>Vreemd Vermogen</u> (voornamelijk <u>Rente</u> .) De kosten van <u>Eigen Vermogen</u> (<u>Dividend</u>) rekent men (in de <u>Jaarrekening</u>) niet tot de financieringskosten. Zie ook: <u>Financiële lasten</u> .
Forecast <i>Forecast</i>	Een bijgestelde <u>Begroting</u> voor het lopende <u>Boekjaar</u> .

⁸ Omdat de vermogensverschaffers tevens de eigenaars zijn van de onderneming kunnen zij wel invloed uitoefenen op een besluit hiertoe.

⁹ Dividend van een Deelneming loopt niet via de Resultatenrekening, maar wordt rechtstreeks afgeboekt van de waarde van de deelneming. De uitbetaling van dividend aan de moedermaatschappij verlaagt nl. het eigen vermogen van de deelneming. En de waarde van de deelneming op de balans van de moeder moet corresponderen met de waarde van het eigen vermogen van de deelneming.

FTE <i>FTE</i>	Full Time Equivalent. De personeelsbezetting, uitgedrukt in voltijdsbanen. Zie ook: <u>HC</u> .
GAAP <i>GAAP</i>	Generally Accepted Accounting Principles. Dit zijn richtlijnen voor het opstellen van een <u>Jaarrekening</u> . De term suggereert een zekere losheid, maar niets is minder waar: de regels worden steeds nauwkeuriger vastgelegd in (nationale) wet- en regelgeving. Het nationale karakter wordt aangeduid met termen als "US GAAP" of "Dutch GAAP." ¹⁰ De basis voor "Dutch GAAP" is Boek 2 ("Rechtspersonen"), Titel 9 ("De jaarrekening en het jaarverslag") van het Burgerlijk Wetboek. Zie ook: <u>IFRS</u> .
Geconsolideerd	Zie <u>Consolideren</u> .
Geconsolideerde jaarrekening <i>Consolidated annual accounts</i>	Zie: <u>Groepsjaarrekening</u> .
Geplaatst kapitaal <i>Issued capital</i>	Zie: <u>Kapitaal</u> (3).
Gestort kapitaal <i>Paid-up capital</i>	Zie: <u>Kapitaal</u> (3).
Going concern <i>Going concern</i>	Letterlijk: "lopend bedrijf". Going concern is de aanname dat een organisatie haar activiteiten nog voor onbepaalde tijd kan voortzetten. Voor een <u>Accountant</u> betekent dit o.a. dat de bezittingen van het bedrijf gewaardeerd mogen worden op <u>Boekwaarde</u> , en niet afgewaardeerd hoeven te worden naar <u>Liquidatiewaarde</u> .
Goodwill <i>Goodwill</i>	De post Goodwill op een balans staat voor de meerwaarde (bovenop de <u>Boekwaarde</u>) die een bedrijf betaald heeft bij bijv. de overname van een <u>Onderneming</u> . Goodwill is een <u>Immaterieel Vast Actief</u> , waarop moet worden afgeschreven. Zie ook <u>Badwill</u> .
Groep <i>Group</i>	"Een groep is een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch zijn verbonden." ¹¹ Zie het overzicht op pagina 16 hieronder.
Groepsjaarrekening <i>Group annual accounts</i>	Ook genoemd: geconsolideerde jaarrekening. Jaarrekening van een <u>Groep</u> , opgesteld als ware de groep één <u>Onderneming</u> . Zie ook: <u>Consolideren</u> , en het artikel over consolideren op www.sjefwillockx.nl .
Groepsmaatschappij <i>Group company</i>	"Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een <u>Groep</u> zijn verbonden." ¹² Meestal komt het erop neer dat de meerderheid van de aandelen in deze maatschappijen middellijk of onmiddellijk in handen is van één <u>Houdstermaatschappij</u> . Zie ook het overzicht op pagina 16 hieronder.
Grootboek <i>General ledger</i>	De verzameling van alle grootboekrekeningen (→ <u>Grootboekrekening</u>).
Grootboekrekening <i>Account</i>	Overzicht van alle mutaties van één bezitting, schuld, <u>Kostensoort</u> of opbrengstensoort.
HC <i>HC</i>	Head Count. De personeelsbezetting, uitgedrukt in aantal personen ("poppetjes"). Zie ook: <u>FTE</u> .
Holding <i> Holding</i>	Zie: <u>Houdstermaatschappij</u> .

¹⁰ Bij Britten en Amerikanen levert de term "Dutch GAAP" nog wel eens lacherige reacties op: "Hoezo Dutch GAAP? Dat bestaat helemaal niet: jullie doen maar wat!" Dat is niet helemaal waar, maar men is aan de overkant van het water wel strikter in de leer.

¹¹ Artikel 24b van BW Boek 2, Titel 1.

¹² Artikel 24b van BW Boek 2, Titel 1.

Houdstermaatschappij <i> Holding</i>	Ook genaamd: Holding. <u>Vennootschap</u> wiens enige of belangrijkste taak het houden van aandelen in andere vennootschappen is. In de hiërarchie van een <u>Groep</u> is de hoogste <u>Moedermaatschappij</u> vaak een houdstermaatschappij.
Hulpkostenplaats <i>Auxiliary cost center</i>	<u>Kostenplaats</u> waarvan de <u>Kosten</u> over andere kostenplaatsen worden verdeeld. Een bekend voorbeeld is de hulpkostenplaats Huisvesting, waarvan de kosten worden toegerekend aan de diverse afdelingen die ieder een kostenplaats vormen. Zie ook: <u>Kostenverdeelstaat</u> .
IFRS <i>IFRS</i>	International Financial Reporting Standards. Een internationale vorm van <u>GAAP</u> . Zie: www.ifrs.org .
Immateriële Vaste Activa <i>Intangible assets</i>	<u>Vaste activa</u> van immateriële aard, zoals <u>Goodwill</u> en patenten.
Incourante voorraden <i>Slow moving stock, obsolete stock</i>	Letterlijk: <u>Voorraden</u> waar weinig vraag naar is. Meestal wordt bedoeld: voorraden die (waarschijnlijk) niet meer met winst verkocht kunnen worden. Het potentiële <u>Verlies</u> op deze goederen moet d.m.v. een <u>Voorziening</u> op de balanswaarde van de voorraad in mindering worden gebracht.
Indirecte kosten	Alle <u>Bedrijfskosten</u> die <i>niet</i> direct samenhangen met één of meer producten of diensten. Tegenhanger van de <u>Directe kosten</u> .
Inkoopboek	<u>Dagboek</u> voor het boeken van ontvangen crediteurenfacturen.
Inkopen <i>Cost of goods sold, cost of sales</i>	<u>Kosten</u> die een <u>Onderneming</u> maakt voor de verwerving van zaken die, al dan niet na bewerking of verwerking, zullen worden doorverkocht. Bij een handelsonderneming worden deze kosten in de rapportage als een aparte categorie beschouwd, bij andere bedrijven worden ze doorgaans begrepen onder de <u>Directe kosten</u> . Zie ook: <u>Voorraden</u> . (In het spraakgebruik gebruikt men de term Inkopen ook voor zaken die ingekocht worden voor de bedrijfsvoering, zoals kantoorartikelen, of de diensten van een schoonmaakbedrijf.)
Integrale kosten-calcuatie <i>Absorption costing</i>	Kostprijsberekening waarin alle <u>Bedrijfskosten</u> (zowel <u>Directe</u> als <u>Indirecte kosten</u>) aan de producten zijn toegerekend. Soms wordt ook <u>Rente</u> toegerekend.
Intercompany <i>Intercompany</i>	Betreffende de verhouding tussen twee <u>Groepsmaatschappijen</u> .
Intercompany profit <i>Intercompany profit</i>	De winst die een <u>Groepsmaatschappij</u> realiseert bij transacties met andere groepsmaatschappijen. Zie het artikel over Consolideren, ook op www.sjefwillockx.nl .
Intracompany <i>Intracompany</i>	Betreffende verhoudingen <i>binnen</i> een juridische entiteit, bijv. tussen twee business units binnen één BV.
Investeren <i>Invest</i>	Het produceren of aanschaffen van <u>Vaste Activa</u> met als doel het maken van winst.
Jaarrekening <i>Annual accounts, Annual financial statement</i>	De jaarrekening maakt onderdeel uit van het <u>Jaarverslag</u> , en bestaat uit een <u>Balans</u> met toelichting, en een <u>Resultatenrekening</u> over het boekjaar met toelichting. Zie ook: <u>Groepsjaarrekening</u> .
Jaarverslag, jaar-rapport <i>Annual report</i>	Ook wel genoemd: financieel verslag of financieel rapport. Bestaat uit het directieverslag of bestuursverslag, de <u>Jaarrekening</u> , en de <u>Overige gegevens</u> .
Journaalpost <i>Journal entry</i>	In het <u>Dubbel boekhouden</u> wordt iedere mutatie vastgelegd op twee (of meer) <u>Grootboekrekeningen</u> , waarbij de som van de <u>Debet</u> bedragen gelijk is aan de som van de <u>Credit</u> bedragen. Eén stel bij elkaar horende mutaties noemt men een journaalpost.

Kapitaal <i>Capital</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een som geld. 2. <u>Vermogen</u>: zie aldaar. 3. Maatschappelijk kapitaal: het in de statuten van een NV of BV genoemde maximale bedrag (nominaal) waarvoor aandelen kunnen worden uitgegeven. Aandelen die zijn uitgegeven worden geplaatst kapitaal genoemd. Voor zover de aandeelhouders ook betaald hebben voor de geplaatste aandelen spreekt men van gestort kapitaal.
Kasstroom <i>Cash flow</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. In ruime zin: de beweging van het geld door het bedrijfsproces. Aan de inkoopzijde wordt geld omgezet in goederen en diensten, aan de verkoopzijde worden goederen en diensten weer omgezet in geld. 2. In engere zin: de financiële ruimte die een bedrijf voor zichzelf en haar aandeelhouders creëert, met de som van winst na belastingen + afschrijvingen. Deze ruimte is beschikbaar voor bijv. investeringen (waaronder begrepen: vervangingsinvesteringen), aflossing van leningen, inkoop van eigen aandelen, of uitdeling (→<u>Dividend</u>).
Kasstroomoverzicht <i>Cash flow statement</i>	<p>Er zijn 2 soorten kasstroomoverzicht, corresponderend met de 2 opvattingen omtrent de kasstroom, hierboven genoemd.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een overzicht van de <u>Ontvangsten</u> en <u>Uitgaven</u> gedurende een bepaalde periode per soort. De belangrijkste ontvangsten zijn meestal die van <u>Debiteuren</u>, de belangrijkste uitgaven die aan <u>Crediteuren</u>, lonen, belastingen en pensioenpremies. Kenmerkend voor dit type kasstroomoverzicht is, dat alle ontvangsten en uitgaven inclusief eventuele BTW worden getoond. Men kan dit overzicht maken met de werkelijke cijfers van een periode, maar ook met verwachte cijfers, om een liquiditeitsprognose te maken. 2. Een overzicht dat (achteraf) de mutatie verklaart van de post <u>Liquide Middelen</u> op de balans. Dit overzicht begint met de <u>Nettowinst</u> + <u>Afschrijvingen</u> over de betreffende periode (meestal een <u>Boekjaar</u>).
Kengetallen <i>Financial ratios</i>	<p>Verhoudingscijfers van gegevens uit de <u>Jaarrekening</u>, zoals voor <u>Liquiditeit</u>, <u>Solvabiliteit</u>, <u>Rentabiliteit</u>, omloopsnelheid van <u>Debiteuren</u> of <u>Voorraden</u>, etc. Kengetallen worden gebruikt om bedrijven op handzame wijze te kunnen beoordelen en met elkaar te vergelijken. Bij het gebruik van kengetallen uit de <u>Balans</u> dient men zich echter steeds het volgende te realiseren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ een balans is altijd een momentopname; ▪ en de waarderingen op een balans zijn normaal gesproken gebaseerd op de aanname van "<u>Going concern</u>," en meestal niet op <u>Actuele waarde</u>.
Kortlopende vorderingen/schulden <i>Current receivables/liabilities</i>	<p>Het "kort" in kortlopend betekent: binnen 12 maanden vervallend. Andere vorderingen en schulden zijn dus automatisch <u>Langlopend</u>. Kortlopende vorderingen zijn bijv. <u>Debiteuren</u>, kortlopende schulden o.a. <u>Crediteuren</u> en belastingen.</p>
Kosten <i>Expenses¹³</i>	<p>Kosten zijn voor een economisch doel opgeofferde waarden die rechtstreeks naar de <u>Resultatenrekening</u> gaan. Als men kortweg spreekt over "de kosten," dan bedoelt men meestal de categorie van <u>Bedrijfskosten</u> (zie het schema op pagina 16 hieronder).</p> <p>Zie ook: <u>Investeringen</u>, <u>Onkosten</u>, <u>Uitgaven</u>, <u>Verlies</u>.</p>
Kostencategorie	Zie: <u>Kostensoort</u> .
Kostendrager <i>Cost unit</i>	Een product. Omdat alle producten die een <u>Onderneming</u> voortbrengt tezamen alle <u>Kosten</u> moeten dragen, noemt men de producten ook wel kostendragers.
Kostenplaats <i>Cost center</i>	Een organisatorische eenheid (meestal een afdeling) die verantwoordelijk is voor het veroorzaken van een afgebakende groep van <u>Indirecte kosten</u> , zoals bijv. <u>Bedrijfskantoor</u> , <u>Directie</u> , <u>Boekhouding</u> , <u>Magazijn</u> . Zie ook: <u>Hulpkostenplaats</u> .
Kostensoort <i>Cost type</i>	Ook genoemd: kostencategorie. Voorbeelden zijn: salarissen, reiskosten, telefoonkosten, accountantskosten, afschrijvingen.

¹³ In het Engels gebruikt men de term *Cost* veelal voor eenmalige kosten, en *Expenses* voor terugkerende kosten.

Kostenverdeelstaat <i>Cost allocation statement</i>	Spreadsheet voor het verdelen/versleutelen van de kosten van een aantal <u>Kostenplaatsen</u> (eventueel via <u>Hulpkostenplaatsen</u>) over de verschillende <u>Kostendraegers</u> .
Kostprijs van de verkopen/Kostprijs van de omzet	In principe hoort de kostprijs van de omzet het totaal van alle <u>Directe kosten</u> te zijn. In de <u>Jaarrekening</u> beperkt de <u>Accountant</u> zich nog wel eens tot die kosten, welke op grond van een crediteurenfactuur aan een product kunnen worden toegewezen; overige directe kosten (zoals arbeidsuren en machine-uren) worden dan genegeerd. ¹⁴ In de <u>Managementrapportage</u> dienen tenminste alle directe kosten over de producten of diensten te worden verdeeld. Zie ook <u>Integrale kostencalculatie</u> .
Langlopend <i>Long-term</i>	Vorderingen of schulden zijn langlopend als bij voorbaat wordt aangenomen dat ze langer dan 1 jaar open zullen blijven staan. Langlopende vorderingen en schulden worden op de Balans apart getoond. Langlopende schulden zijn bijv. hypotheek en langlopende leningen. Een voorbeeld van langlopende vorderingen zijn verstrekte leningen aan <u>Groepsmaatschappijen</u> . Zie ook <u>Kortlopende vorderingen/schulden</u> .
Lasten <i>Expenses</i>	Al hetgeen drukt op de <u>Baten</u> . De lasten bestaan uit de gewone en de buitengewone lasten (→ <u>Buitengewone baten en lasten</u>). De gewone lasten bestaan uit de <u>Bedrijfskosten</u> , en de <u>Financiële lasten</u> . Zie ook het schema op pagina 16 hieronder.
Liquidatiewaarde <i>Liquidation value</i>	Directe opbrengstwaarde van een Actief bij gedwongen verkoop (als er geen tijd is om een koper te zoeken die een goede prijs wil en kan betalen). Zie ook <u>Liquideit (2)</u> .
Liquide middelen	De som van <u>Contant geld</u> en onmiddellijk beschikbare positieve saldi in rekening-courant bij bankiers.
Liquideit <i>Liquidity</i>	<p>1. De liquiditeit van een <u>Onderneming</u> is de mate waarin zij aan haar kortlopende betalingsverplichtingen kan voldoen. De liquiditeit wordt meestal uitgedrukt in kengetallen, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ $\text{Current ratio} = \frac{\text{vlottende activa}}{\text{vlottende passiva}}$. ▪ $\text{Quick ratio} = \frac{\text{vlottende activa} - \text{voorraden}}{\text{vlottende passiva}}$. (De Quick Ratio staat ook bekend als de Acid Test). <p>Zoals alle kengetallen die betrekking hebben op de balans, dienen ook deze met de nodige voorzichtigheid gebruikt te worden (zie <u>Kengetallen</u> voor details.) Zie ook het verwante (en beter bruikbare) begrip <u>Werkkapitaal</u>.</p> <p>2. De liquiditeit van een <u>Actief</u> is de mate waarin het op korte termijn te gelde kan worden gemaakt zonder verlies van waarde. Zie ook <u>Liquidatiewaarde</u>.</p>
Maatschappelijk kapitaal	Zie: <u>Kapitaal (3)</u> .
Management accounting <i>Management accounting</i>	Het maken van financiële <u>Managementrapportages</u> . Zie ook: <u>Financial accounting</u> .
Managementrapportages <i>Management reporting</i>	Administratieve overzichten voor directie en management, als hulpmiddel bij het besturen van een <u>Onderneming</u> . Financiële managementrapportages dienen primair gebaseerd te zijn op gegevens uit de <u>Boekhouding</u> . (Zie het artikel over de Managementrapportage, ook op www.sjefwillockx.nl .)
Marge <i>Margin</i>	Zie <u>Brutomarge</u> , <u>Contributiemarge</u> , <u>Nettowinstmarge</u> .

¹⁴ Dit hangt samen met het gebruik van de zgn. categoriale kostensplitsing: een wettelijk toegestaan model voor het opstellen van een Resultatenrekening. Zie paragraaf 1.2 van de paper over de Managementrapportage, ook op www.sjefwillockx.nl.

Materiële vaste activa <i>Tangible fixed assets</i>	<u>Vaste activa</u> van materiële aard, zoals gronden, gebouwen, installaties, machines, inventaris en transportmiddelen.
Memopost	Boeking in het <u>Memoriaal</u> .
Memoriaal	<u>Dagboek</u> waarin de financiële mutaties worden verantwoord die niet in de andere dagboeken komen. Voorbeelden zijn <u>Afschrijvingen</u> (→ <u>Afschrijving</u>), en <u>Overlopende posten</u> bij de jaarafsluiting.
M.I.S. <i>M.I.S.</i>	In onbruik geraakte afkorting voor Management Informatie Systeem. Tegenwoordig aangeduid als <u>Managementaccounting/Management rapportages</u> .
Moedermaatschappij <i>Parent company</i>	<u>Vennootschap</u> welke middellijk of onmiddellijk de zeggenschap heeft over een <u>Dochtermaatschappij</u> . zie ook: <u>Houdstermaatschappij</u> . Zie ook het overzicht op pagina 16 hieronder.
Netto-omzet <i>Net sales</i>	De <u>Omzet</u> na aftrek van omzetbelasting, rabatten, verleende kortingen etc. (Aan derden betaalde provisies e.d. zijn verkoopkosten).
Nettomarge <i>Net margin</i>	Zie <u>Nettowinstmarge</u> .
Nettowinst <i>Net profit</i>	<u>Winst</u> na belastingen.
Nettowinstmarge <i>Net profit margin</i>	De <u>Nettowinst</u> gedeeld door de <u>Omzet</u> x 100%.
Omzet <i>Turnover</i>	Hetgeen door een onderneming wordt gefactureerd uit hoofde van haar <u>Primaire proces</u> . Meestal bedoelt men de <u>Netto-omzet</u> .
Onderneming	Van het begrip Onderneming bestaan vele definities. Persoonlijk vind ik de volgende nog steeds heel mooi: een samenwerking van Arbeid en Kapitaal, gericht op het behalen van voordeel. Zie ook: <u>Vennootschap</u> .
Onkosten	Meestal synoniem voor <u>Kosten</u> ; soms gebruikt voor vermijdbare kosten. Zie ook: <u>Verlies</u> .
Ontvangsten	Ontvangsten verhouden zich tot <u>Baten</u> als <u>Uitgaven</u> tot <u>Lasten</u> . Voor de meeste bedrijven zullen de betalingen door <u>Debiteuren</u> het grootste deel van de ontvangsten uitmaken. Andere ontvangsten kunnen betrekking hebben op bijv. subsidies, rente, dividend, belastingteruggaven etc. Zie ook <u>Kasstroomoverzicht</u> (1).
Opbrengsten	Zie: <u>Bedrijfsopbrengsten</u> .
Overhead <i>Overhead</i>	Engelse term voor alle <u>Lasten</u> van een <u>Onderneming</u> , incl. <u>Financiële lasten</u> en belastingen, m.u.v. buitengewone lasten (→ <u>Buitengewone baten en lasten</u>), en die kosten welke zowel direct (→ <u>Directe kosten</u>) als variabel (→ <u>Variabele kosten</u>) zijn. (Zie ook de paragrafen 2.5 t/m 2.7 van het artikel over de Managementrapportage, op www.sjefwillockx.nl , en het schema op pagina 16 hieronder.) In het spraakgebruik heeft de term Overhead vaak een negatieve klank, als zou het gaan om kosten die eigenlijk nutteloos zouden zijn. Vanwege deze ongunstige bijbetekenis, en vanwege de gecompliceerde definitie, kan de term beter niet gebruikt worden.
Overige bedrijfsopbrengsten	Opbrengsten uit gewone bedrijfsuitoefening, maar niet uit het <u>Primaire proces</u> . Voorbeelden zijn subsidies, royalty's, opbrengsten uit de verkoop van schroot en afval, etc. (De <u>Boekwinst</u> op verkochte activa hoort hier niet onder: resultaten op verkochte activa zijn een correctie op de <u>Schattingspost Afschrijvingen</u> (zie ook het artikel over Afschrijvingen, op www.sjefwillockx.nl).
Overige gegevens	Een voorgeschreven onderdeel van het (Nederlandse) <u>Jaarverslag</u> : bevat o.a. de <u>Accountantsverklaring</u> , de winstbestemming, en zo nodig een overzicht van gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen.
Overlopende posten	Zie <u>Transitoria</u> .

Participant	Iemand die deelneemt in het <u>Risicodragend Vermogen</u> van een <u>Onderneming</u> , bijv. als firmant of aandeelhouder.
Passief/passiva <i>Liability/liabilities</i>	Hetgeen <u>Credit</u> staat op de <u>Balans</u> , ofwel: de bronnen waarmee de <u>Activa</u> zijn gefinancierd. Deze categorie bestaat uit geleende gelden, schulden voor <u>Lasten</u> die nog niet voldaan zijn, <u>Voorzieningen</u> (voor zover deze niet gesaldeerd zijn met het <u>Actief</u> waar ze betrekking op hebben), en het <u>Eigen Vermogen</u> . Zie ook: <u>Vermogen</u> , en <u>Vreemd vermogen</u> .
Primair proces	De bestaansgrond van een <u>Onderneming</u> . Voor een handelsbedrijf is dat het in- en verkopen van goederen, voor een dienstverlener het verlenen van diensten, voor een productiebedrijf het produceren en verkopen van zaken. Hetgeen uit hoofde hiervan wordt gefactureerd, is de <u>Omzet</u> .
Quick ratio <i>Quick ratio</i>	Zie: <u>Liquiditeit</u> .
Rentabiliteit <i>Profitability</i>	Rentabiliteit is de verhouding tussen een inkomen en het <u>Vermogen</u> dat nodig was om dat inkomen te genereren: inkomen / vermogen x 100%. Zie ook <u>Rentabiliteit van het eigen vermogen</u> .
Rentabiliteit van het eigen vermogen <i>Return on equity</i>	De <u>Rentabiliteit</u> van het <u>Eigen Vermogen</u> is: <u>Nettowinst</u> / gemiddeld <u>Eigen Vermogen</u> ¹⁵ x 100%. Dit is een belangrijke graadmeter voor het bedrijfseconomische succes van een <u>Onderneming</u> .
Rente <i>Interest</i>	De huurprijs van geld.
Reserve <i>Reserve</i>	Een apart benoemd onderdeel van het <u>Eigen Vermogen</u> . Voorbeelden zijn: <u>Algemene Reserve</u> , <u>Agioreserve</u> , <u>Herwaarderingsreserve</u> . De vorming van een reserve geschiedt buiten de <u>Resultatenrekening</u> om: hetzij rechtstreeks (bijv. de <u>Agioreserve</u>), hetzij uit het nettoresultaat (bijv. de <u>Algemene Reserve</u> .) (Men ziet op een <u>Balans</u> ook wel eens een Reserve Groot Onderhoud. Dit is echter geen reserve, maar een <u>Voorziening</u> . Zie aldaar.)
Resultaat	Saldo van bij elkaar horende ("matchende") Baten en Lasten, variërend van het resultaat over één transactie (transactieresultaat) tot het resultaat van een <u>Boekjaar</u> van een <u>Onderneming</u> .
Resultatenrekening <i>Income statement, Profit and loss statement, P&L</i>	Ook genaamd: winst- en verliesrekening, verlies- en winstrekening, V&W. Opstelling van alle <u>Baten</u> en <u>Lasten</u> van een <u>Onderneming</u> over een bepaalde periode (bijv. een <u>Boekjaar</u>), met als saldo <u>Winst</u> of <u>Verlies</u> .
Risicodragend vermogen	Een andere naam voor, en een andere benadering van, het <u>Eigen Vermogen</u> . (Wanneer een <u>Onderneming</u> wordt geliquideerd, zijn de verschaffers van het eigen vermogen de laatsten die (een deel van) hun geld terugkrijgen. Zij lopen dus het grootste risico.)
Schattingspost	Financiële mutatie waarvan de omvang (voorlopig) wordt geschat in plaats van gemeten. Voorbeelden zijn een <u>Voorziening</u> op <u>Incourante voorraden</u> en de <u>Afschrijving</u> op <u>Materiële vaste activa</u> .
Solvabiliteit <i>Solvency</i>	De mate waarin een <u>Onderneming</u> verliezen kan opvangen, en ook op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt in de verhouding tussen <u>Eigen Vermogen</u> en <u>Vreemd Vermogen</u> (Eigen Vermogen / Vreemd Vermogen x 100%). Deze verhouding is van belang omdat het vreemd vermogen in principe tijdelijk van aard is, en de onderneming dus alleen over het eigen vermogen altijd kan beschikken.
Subboek	Specificatie van een <u>Grootboekrekening</u> . De bekendste subboeken zijn het <u>Debiteurenboek</u> en het <u>Crediteurenboek</u> : dit zijn specificaties van de grootboekrekeningen <u>Debiteuren</u> resp. <u>Crediteuren</u> . Zie ook het verwante begrip <u>Dagboek</u> .

¹⁵ Een gangbare benadering hiervan is (Eigen Vermogen per 01/01 + Eigen Vermogen per 31/12) / 2.

Transitoria, transitorische posten	Posten die in een andere periode worden betaald of ontvangen, dan de periode waarop ze feitelijk betrekking hebben. Formeel vallen ook veel debiteuren- en crediteurenposten hieronder, maar men bedoelt meestal alleen de <u>Anticipatieposten</u> en <u>Uitstelposten</u> .
Uitgaven	In het spraakgebruik worden de termen “kosten” en “uitgaven” vaak door elkaar gebruikt, maar dit is niet correct. “ <u>Kosten</u> ” slaat op het opofferen van een waarde voor een economisch doel, “uitgaven” op het doen van betalingen. Dat kunnen betalingen zijn voor kosten, maar ook andere betalingen (bijv. de aflossing van een lening.) Andersom zijn er ook kosten die geen uitgaven met zich meebrengen, bijv. afschrijvingen (→ <u>Afschrijving</u>). Zie ook: <u>Lasten</u> , <u>Ontvangsten</u> , en <u>Kasstroom</u> (1).
Uitstelposten <i>Deferred expenses/deferred revenue</i>	Vooruitbetaalde of vooruitontvangen posten. Als een bedrag vooruitbetaald is, moet de wederpartij nog iets leveren of presteren. Voor het betalende bedrijf is dit dus een vordering; het staat <u>Debet</u> op de <u>Balans</u> . Als een bedrag vooruitontvangen is, moet het ontvangende bedrijf nog iets leveren of presteren. Voor het ontvangende bedrijf is dit dus een schuld; het staat <u>Credit</u> op de balans. Zie ook: <u>Transitoria</u> , en <u>Anticipatieposten</u> .
Variabele kosten	Kosten die variëren met de bedrijfsdrukke. Voorbeelden zijn directe materiaalkosten en directe loonkosten. Vertonen een grote overlap met <u>Directe kosten</u> , maar zijn niet hetzelfde. Zie ook: <u>Vaste kosten</u> , en paragraaf 2.6 in het artikel over de Managementrapportage, op www.sjefwillockx.nl .
Vaste activa <i>Fixed assets</i>	<u>Activa</u> die langdurig het bedrijfsproces ten dienste staan. Er zijn <u>Materiële</u> , <u>Immateriële</u> en <u>Financiële vaste activa</u> . Zie ook: <u>Vlottende activa</u> .
Vaste kosten	Ook genoemd: constante kosten. Kosten die <i>niet</i> (onmiddellijk) variëren met de bedrijfsdrukke. Voorbeelden zijn automatiseringskosten en administratiekosten. Vertonen een grote overlap met <u>Indirecte kosten</u> , maar zijn niet hetzelfde. Zie ook: <u>Variabele kosten</u> , en paragraaf 2.6 in het artikel over de Managementrapportage, op www.sjefwillockx.nl .
Vennootschap	Een vennootschap is een organisatievorm, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, met als doel het drijven van een <u>Onderneming</u> . Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid zijn de BV en de NV. Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid: maatschap, vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap. Ondernemingen die geen vennootschap zijn, zijn het <u>Eenmansbedrijf</u> , en de ondernemingen die (zonder tussenkomst van bijv. een BV of NV) worden gedreven door een stichting, vereniging of coöperatie.
Vennootschappelijke balans/resultatenrekening	Hetzelfde als de <u>Enkelvoudige balans/resultatenrekening</u> .
Verkoopboek	<u>Dagboek</u> waarin alle verzonden debiteurenfacturen worden geboekt.
Verkopen <i>Sales</i>	Zie <u>Omzet</u> .
Verlies <i>Loss</i>	1. Het tegendeel van <u>Winst</u> . 2. Een niet-geplande waardevermindering (i.t.t. <u>Kosten</u>).
Verlies- en winstrekening	Zie: <u>Resultatenrekening</u> .

Vermogen	<p>1. Het vermogen van een particulier is het saldo van zijn of haar bezittingen minus schulden.</p> <p>2. Het vermogen van een <u>Onderneming</u> is de waarde van haar bezittingen (m.a.w.: de <u>Actiefzijde</u> van de <u>Balans</u>). Deze waarde wordt meestal deels gefinancierd met eigen geld (<u>Eigen Vermogen</u>), en deels met vreemd geld (<u>Vreemd Vermogen</u>).</p>
Vlottende activa <i>Current assets</i>	<u>Activa</u> die met enige regelmaat in het bedrijfsproces rouleren: <u>Voorraden</u> , <u>Debiteuren</u> , overige <u>Kortlopende vorderingen</u> en <u>Liquide middelen</u> .
Vlottende passiva <i>Current liabilities</i>	Synoniem voor <u>Kortlopende schulden</u> .
Voorraden <i>Stock, inventory</i> ¹⁶	Goederen die een onderneming heeft verworven of geproduceerd met als doel ze (eventueel na bewerking of verwerking) weer te verkopen.
Voorziening <i>Provision</i>	<p>1. Raming van een mogelijk <u>Verlies</u>, welke reeds is verwerkt in het <u>Resultaat</u>. Voorbeelden: voorziening voor <u>Dubieuze debiteuren</u>, voorziening voor <u>Incourante voorraden</u>. Deze voorzieningen worden op de <u>Balans</u> niet apart getoond, maar gesaldeerd met het <u>Actief</u> waar ze betrekking op hebben (Debiteuren, of Voorraden).</p> <p>2. Raming van nog te maken <u>Kosten</u> welke reeds is verwerkt in het <u>Resultaat</u>. Deze voorzieningen worden apart getoond op de <u>Passiefzijde</u> van de <u>Balans</u>. Voorbeelden zijn voorzieningen voor pensioenen, voor groot onderhoud en voor belastingen.</p>
Vreemd vermogen	<p>In engere zin: door anderen tijdelijk ter beschikking gesteld <u>Vermogen</u>. Voorbeelden zijn leveranciers die leveren op krediet, en de bank die een rekening-courant faciliteit beschikbaar stelt.</p> <p>In ruimere zin: de hele <u>Passiefzijde</u> van de <u>Balans</u> minus het <u>Eigen Vermogen</u>. Op deze wijze opgevat horen ook <u>Voorzieningen</u> erbij (mits afzonderlijk op de passiefzijde van de balans getoond, en niet gesaldeerd met de waarde van het <u>Actief</u>.) Zie ook: <u>Passief/Passiva</u>.</p>
Waarderingsgrondslagen <i>Valuation principles</i>	Het woord zegt het al: de grondslagen waarop de waardering (van Balansposten) gebaseerd is. Gangbare methoden zijn o.b.v. verkrijgings- of vervaardigingsprijs, of o.b.v. <u>Actuele waarde</u> . Zie ook: <u>Boekwaarde</u> .
Werkkapitaal <i>Working capital</i>	Het saldo van <u>Vlottende activa</u> ¹⁷ en <u>Vlottende passiva</u> . Anders geformuleerd: <u>Eigen Vermogen</u> + langlopend <u>Vreemd Vermogen</u> -/- <u>Vaste activa</u> . Het Werkkapitaal betreft dus de netto, niet-langdurig vastgelegde middelen. Dit zijn de middelen die de <u>Onderneming</u> ter beschikking heeft voor haar dagelijkse operaties. Veranderingen in de omvang van het werkkapitaal zijn een belangrijk "early warning system" voor komende liquiditeitsproblemen.
Winst <i>Profit</i>	<p>1. Een positief transactieresultaat.</p> <p>2. Hetgeen over een bepaalde periode resteert van alle <u>Baten</u> van een <u>Onderneming</u>, na aftrek van alle <u>Lasten</u> – mits positief.</p> <p>Zie ook: <u>Verlies</u>.</p>
Winst- en verliesrekening	Zie: <u>Resultatenrekening</u> .
Winstmarge <i>Profit margin</i>	Zie <u>Nettowinstmarge</u> .

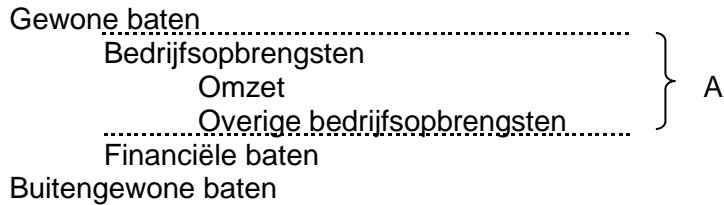
¹⁶ *Stock* verwijst naar voorraden in direct verkoopbare vorm, *inventory* omvat ook grondstoffen en halffabricaten.

¹⁷ Over de vraag of de liquide middelen hierbij horen wordt verschillend gedacht. De alternatieve definitie (Eigen Vermogen + Lang Vreemd Vermogen -/- Vaste Activa) toont echter aan dat dit wel degelijk het geval is.

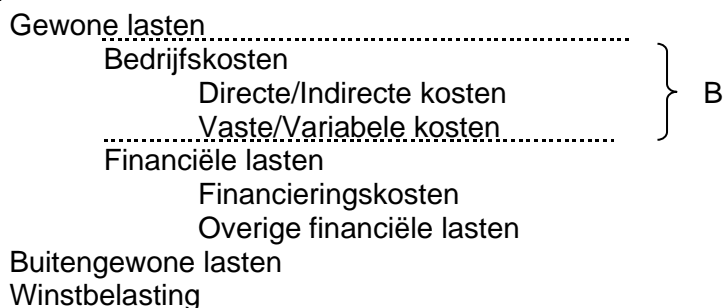
Schema van Baten en Lasten

De baten en lasten kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Baten

Lasten

Het Bedrijfsresultaat is: A -/- B.

Deelnemingen, Dochtermaatschappijen en Groepsmaatschappijen

Deelnemingen zijn:

- Bedrijven waarin men participeert met het oog op de eigen bedrijfsactiviteiten (dus om strategische redenen), ongeacht het aandeel dat men in die bedrijven heeft.
- Bij een aandeel van 20% of meer wordt een deelneming vermoed, maar dit vermoeden kan weerlegd worden. (Men kan ook aandelen houden bij wijze van geldbelegging).

Een dochtermaatschappij is:

- Een bedrijf dat men volledig controleert, hetzij op grond van het verschaffen van meer dan 50% van het kapitaal, hetzij op grond van overeenkomsten met andere aandeelhouders.
- Het controlerende bedrijf wordt moedermaatschappij genoemd.

Groepsmaatschappijen zijn:

- Alle bedrijven die onder een gemeenschappelijke leiding samenwerken als een economische eenheid.

In principe staan deze zaken los van elkaar.

- Een dochtermaatschappij hoeft geen groepsmaatschappij te zijn: als ze feitelijk geen deel uitmaakt van de economische eenheid van de groep.
- Een minderheidsdeelneming daarentegen kan een groepsmaatschappij zijn, op grond van zeggenschap uit overeenkomsten met andere aandeelhouders.
- Buiten de groep staande dochters en moeders worden aangeduid als “buiten de groep staande verbonden maatschappijen.”

Index van gebruikte Engelse termen

Engelse term	Zie deze term in de Woordenlijst:
Absorption costing	Integrale kostencalculatie
Account	Grootboekrekening
Accounting	Boekhouden
Accounting system	Boekhouding
Accrued expenses/accrued revenue	Anticipatieposten
Acid test	Acid test
Activity based costing	Activity based costing
Amortization	Afschrijving
Annual accounts	Jaarrekening
Annual financial statement	Jaarrekening
Annual report	Jaarverslag, jaarrapport
Asset/Assets	Actief/Activa
Audit report	Accountantsverklaring
Auditor	Accountant
Auxiliary cost center	Hulpkostenplaats
Bad debts	Dubieuze debiteuren
Badwill	Badwill
Balance sheet	Balans
Bookkeeping	Boekhouding
Book profit	Boekwinst
Book value	Boekwaarde
Budget	Begroting
Capital	Kapitaal
Cash flow	Kasstroom
Cash flow statement	Kasstroomoverzicht
Consolidate	Consolideren
Consolidated annual accounts	Geconsolideerde jaarrekening
Contribution	Bijdrage
Contribution analysis	Bijdrage-analyse
Contribution margin	Contributiemarge
Corporate balance sheet/Profit and loss	Enkelvoudige balans/resultatenrekening
Cost allocation statement	Kostenverdeelstaat
Cost center	Kostenplaats
Cost of goods sold	Inkopen

Engelse term	Zie deze term in de Woordenlijst:
Cost of sales	Inkopen
Cost type	Kostensoort
Cost unit	Kostendrager
Credit	Credit
Creditors	Crediteuren
Current assets	Vlottende activa
Current liabilities	Vlottende passiva
Current ratio	Current ratio
Current receivables	Kortlopende vorderingen
Current value	Actuele waarde
Debit	Debet
Debtors	Debiteuren
Deferred expenses/deferred revenue	Uitstelposten
Depreciation	Afschrijving
Dividend	Dividend
Double-entry bookkeeping	Dubbel boekhouden
Equity	Eigen vermogen
Expenses	Kosten, Lasten
Extraordinary income and expenses	Buitengewone baten en lasten
Financial accounting	Financial accounting
Financial expenses	Financiële lasten
Financial fixed assets	Financiële vaste activa
Financial income	Financiële baten
Financial ratios	Kengetallen
Financial year	Boekjaar
Fixed assets	Vaste activa
Forecast	Forecast
FTE	FTE
GAAP	GAAP
General ledger	Grootboek
General reserve	Algemene reserve
Going concern	Going concern
Goodwill	Goodwill
Gross margin	Brutomarge
Group	Groep
Group annual accounts	Groepsjaarrekening
Group company	Groepsmaatschappij

Engelse term	Zie deze term in de Woordenlijst:
HC	HC
Holding	Houdstermaatschappij
IFRS	IFRS
Income	Baten
Income statement	Resultatenrekening
Intangible assets	Immateriële Vaste Activa
Interest	Rente
Intercompany	Intercompany
Intercompany profit	Intercompany profit
Intracompany	Intracompany
Inventory	Voorraden
Invest	Investeren
Issued capital	Geplaatst kapitaal
Journal	Dagboek
Journal entry	Journaalpost
Liability/liabilities	Passief/passiva
Liquidation value	Liquidatiewaarde
Liquidity	Liquiditeit
Long-term	Langlopend
Loss	Verlies
Management accounting	Management accounting
Management reporting	Managementrapportages
Margin	Marge
M.I.S.	M.I.S.
Net margin	Nettomarge
Net profit	Nettowinst
Net profit margin	Nettowinstmarge
Net sales	Netto-omzet
Obsolete stock	Incourante voorraden
Operating expenses	Bedrijfskosten
Operating income	Bedrijfsopbrengsten
Operating result	Bedrijfsresultaat
Overhead	Overhead
P&L	Resultatenrekening
Paid-up capital	Gestort kapitaal
Parent company	Moedermaatschappij
Participation	Deelneming

Engelse term	Zie deze term in de Woordenlijst:
Premium	Agio
Premium reserve	Agioreserve
Profit	Winst
Profit and loss statement	Resultatenrekening
Profit margin	Winstmarge
Profitability	Rentabiliteit
Provision	Voorziening
Quick ratio	Quick ratio
Reserve	Reserve
Return on equity	Rentabiliteit van het eigen vermogen
Sales	Verkopen
Shareholder	Aandeelhouder
Slow moving stock	Incourante voorraden
Solvency	Solvabiliteit
Stock	Voorraden
Subsidiary	Dochtermaatschappij, Dochteronderneming
Tangible fixed assets	Materiële vaste activa
Third party share	Aandeel van derden
Turnover	Omzet
Valuation principles	Waarderingsgrondslagen
Working capital	Werkkapitaal